

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.6.2014
COM(2014) 424 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας για το 2014
και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της
Ρουμανίας για το 2014**

{SWD(2014) 424 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας για το 2014

και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας για το 2014

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής κοινωνικής προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής οικονομικής πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία, βασιζόμενη στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, θα εστιάζεται στους νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.
- (2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο, με βάση τις προτάσεις της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010, εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών, οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λαμβάνουν

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² COM(2014) 424 final.

³ P7_TA(2014)0128 και P7_TA(2014)0129.

υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές στις οικονομικές πολιτικές και στις πολιτικές για την απασχόληση.

- (3) Στις 29 Ιουνίου 2012, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων ενέκριναν «Σύμφωνο για την ανάπτυξη και την απασχόληση», το οποίο παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε επίπεδο κρατών μελών, ΕΕ και ευρωζώνης, με την κινητοποίηση όλων των δυνατών μηχανισμών, μέσων και πολιτικών. Έλαβαν απόφαση σχετικά με τη δράση που πρέπει να αναληφθεί στο επίπεδο των κρατών μελών, ιδίως εκφράζοντας την απόλυτη προσήλωσή τους στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και στην εφαρμογή των συστάσεων ανά χώρα.
- (4) Στις 9 Ιουλίου 2013, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ρουμανίας για το 2013 και εξέδωσε τη γνώμη του σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας για την περίοδο 2012-2016.
- (5) Στις 13 Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης⁴, δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2014 σχετικά με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Την ίδια ημερομηνία η Επιτροπή, με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, εξέδωσε την Έκθεση για τον Μηχανισμό Επαγρύπνησης⁵.
- (6) Στις 20 Δεκεμβρίου 2013, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για την εξασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, δημοσιονομικής εξυγίανσης και δράσης για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Υπογράμμισε την ανάγκη να επιδιωχθεί διαφοροποιημένη, φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική εξυγίανση, να αποκατασταθούν οι κανονικές συνθήκες δανειοδότησης στην οικονομία, να προωθηθούν η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα, να καταπολεμηθούν η ανεργία και οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης και να εκσυγχρονιστεί η δημόσια διοίκηση.
- (7) Στις 6 Μαΐου 2014, η Ρουμανία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2014 και στις 5 Μαΐου 2014 το εθνικό πρόγραμμα σύγκλισης του 2014. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.
- (8) Στις 22 Οκτωβρίου 2013, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2013/531/ΕΕ για χορήγηση μεσοπρόθεσμης χρηματοδοτικής συνδρομής από την Ένωση στη Ρουμανία ύψους έως 2 δισεκατ. ευρώ μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2015. Η προληπτική μεσοπρόθεσμη χρηματοδοτική συνδρομή για τη Ρουμανία στο πλαίσιο του μηχανισμού στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών για τα κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ κρίθηκε κατάλληλη λόγω αστάθειας των ροών κεφαλαίων που επηρεάζουν ιδίως τις αναδυόμενες αγορές, κινδύνων που συνδέονται με το μακροοικονομικό σενάριο και τρωτών σημείων που εξακολουθούν να υπάρχουν στον τραπεζικό τομέα. Μολονότι, υπό τις παρούσες συνθήκες της αγοράς, η Ρουμανία δεν σκοπεύει να ζητήσει την εκταμίευση οιασδήποτε δόσης, η προληπτική συνδρομή αναμένεται να συμβάλει στην εδραίωση της μακροοικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και, μέσω της συνέχισης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, να αυξήσει την ανθεκτικότητα και το αναπτυξιακό δυναμικό της ρουμανικής οικονομίας. Το μνημόνιο συμφωνίας της 6ης Νοεμβρίου 2013 και τα επακόλουθα συμπληρώματά του σχετικά με τους όρους που πρέπει να πληρούνται δυνάμει της προληπτικής συνδρομής της ΕΕ συμπληρώνει και στηρίζει

⁴ COM(2013) 800 final.

⁵ COM(2013) 790 final.

τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η χορήγηση της προληπτικής συνδρομής της ΕΕ θα εξαρτηθεί από την εφαρμογή ενός εκτενούς προγράμματος οικονομικής πολιτικής με ιδιαίτερη εστίαση στα μέτρα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την διοικητική ικανότητα, τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά προϊόντων, το επιχειρηματικό περιβάλλον, τις αγορές εργασίας, τις συντάξεις, τις κρατικές επιχειρήσεις και την υγειονομική περίθαλψη. Το εν λόγω θεματολόγιο δεν απαλλάσσει τη ρουμανική κυβέρνηση από την πλήρη εφαρμογή όλων των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Κατά τη λήψη αποφάσεων προτεραιότητας με συνεκτικό τρόπο θα πρέπει να εξετάζονται η ιεράρχηση των πολιτικών, η εφαρμογή και ο συντονισμός που απαιτούνται για την εφαρμογή του μνημονίου συμφωνίας και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.

(9) Ο στόχος δημοσιονομικής στρατηγικής που περιγράφεται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2014 είναι η επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου, που συνίσταται σε διαρθρωτικό έλλειμμα -1% του ΑΕΠ το 2015, ο οποίος αντικατοπτρίζει την απαίτηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, καθώς και η παραμονή στο εν λόγω επίπεδο στη συνέχεια. Η Ρουμανία απολαύει το 2014 της δυνατότητας να αποκλίνει προσωρινά από την πορεία προσαρμογής προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου που επιτρέπεται για από κοινού χρηματοδοτούμενα σχέδια. Η προσωρινή απόκλιση πρέπει να αντισταθμιστεί κατά το επόμενο έτος. Το πρόγραμμα προβλέπει σταθεροποίηση του (εκ νέου υπολογισθέντος) διαρθρωτικού ισοζυγίου το 2014 και βελτίωση κατά 0,8 του ΑΕΠ το 2015. Οι δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν με ρυθμό σύμφωνο προς την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες τόσο το 2014 όσο και το 2015. Ο λόγος δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ προβλέπεται να ανέλθει σε 40% το 2015 και να μειωθεί κατά την περίοδο 2016-2017. Συνολικά, η δημοσιονομική στρατηγική που προβλέπεται στο πρόγραμμα είναι ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές, είναι εύλογο. Σε γενικές γραμμές είναι ευθυγραμμισμένο με τις εαρινές προβλέψεις του 2014 της Επιτροπής. Ωστόσο, η εκτίμηση του δυνητικού ΑΕΠ που ορίζεται στο πρόγραμμα σύγκλισης είναι ελαφρά υψηλότερο, κυρίως λόγω πιο αισιόδοξων προοπτικών για την αγοράς εργασίας. Υπάρχουν κίνδυνοι δυσμενών εξελίξεων στα δημοσιονομικά σχέδια του 2014 που συνδέονται με τον έλεγχο των δαπανών και την μικρότερη από την αναμενόμενη εισπραξη φόρων. Επιπλέον, για το 2015 και μετέπειτα, δεν έχουν ακόμη διευκρινιστεί τα μέτρα στήριξης της προτεινόμενης δημοσιονομικής πορείας. Σύμφωνα με την πρόβλεψη της Επιτροπής, παρά μια μικρή επιδείνωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου το 2014, η Ρουμανία συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2014, λαμβανομένης υπόψη της προσωρινής απόκλισης που επιτρέπεται για από κοινού χρηματοδοτούμενα σχέδια. Για το 2015, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από την απαιτούμενη διαρθρωτική προσαρμογή λαμβανομένης υπόψη της απαραίτητης αντιστάθμισης για την προσωρινή απόκλιση που επιτρέπεται για από κοινού χρηματοδοτούμενα σχέδια. Επιπλέον, η Ρουμανία προβλέπεται να παρεκκλίνει από την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες το 2015. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος και τις προβλέψεις της Επιτροπής, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το πρόγραμμα παρουσιάζει κίνδυνο σημαντικής απόκλισης από τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους το 2015.

(10) Η φορολογική απάτη και η φοροδιαφυγή στους τομείς του ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένων διασυνοριακών συστημάτων, ειδικών φόρων κατανάλωσης, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φορολογίας εισοδήματος εξακολουθούν να

συνιστούν μείζονα πρόκληση. Η απτή πρόοδος στην καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας είναι περιορισμένη, ενώ η αποτελεσματικότητα της στρατηγικής φορολογικής συμμόρφωσης παρεμποδίζεται από την έλλειψη ρεαλιστικών και δεσμευτικών μέτρων εφαρμογής, καθώς και από την ανεπαρκή εστίαση στην πρόληψη. Βρίσκεται σε εξέλιξη μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά της· η διασυνοριακή διοικητική συνεργασία, ιδίως στον τομέα του ΦΠΑ, παραμένει περιορισμένη. Η φορολογική επιβάρυνση των μισθωτών χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος παραμένει υψηλή και ενθαρρύνει την αδήλωτη εργασία και τη μη δήλωση όλων των εισοδημάτων. Σημειώθηκε πρόοδος στον τομέα των περιβαλλοντικών φόρων, καθώς βελτιώθηκε το σύστημα φορολογίας οχημάτων και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης στα καύσιμα αυξήθηκαν και υπόκεινται πλέον σε αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή. Η Ρουμανία αντιμετωπίζει κινδύνους όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα, ιδίως λόγω των δαπανών που σχετίζονται με τη δημογραφική γήρανση. Υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά τη βιωσιμότητα και την επάρκεια του συνταξιοδοτικού συστήματος, οι οποίες πηγάζουν από τη χαμηλή αναλογία των εργαζομένων που καταβάλλουν εισφορές κοινωνικής ασφάλισης έναντι των ατόμων που εισπράττουν συντάξεις. Η Ρουμανία έχει λάβει μέτρα για την εξίσωση της ηλικίας συνταξιοδότησης γυναικών και ανδρών από το 2035.

- (11) Η ανεπαρκής χρησιμοποίηση των πόρων και η κακή διαχείριση αυξάνουν τον κίνδυνο για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα στον τομέα της υγείας. Οι ευρέως διαδεδομένες άτυπες πληρωμές στη δημόσια υγειονομική περίθαλψη παρεμποδίζουν την προσβασιμότητα, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα του συστήματος. Έχουν αρχίσει μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και της δημοσιονομικής του διατηρησιμότητας, αλλά χρειάζονται συνεχείς προσπάθειες. Ορισμένα από τα μέτρα παρουσιάζουν καθυστερήσεις και πλήττονται από ανεπαρκή χρηματοδότηση και περιορισμένη ικανότητα των υπηρεσιών. Ο περιορισμός της υπερβολικής χρήσης νοσοκομειακής φροντίδας εσωτερικών ασθενών και η ενίσχυση της πρωτοβάθμιας φροντίδας και των συστημάτων παραπομπής ασθενών θα βελτιώσουν τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας. Έχουν δρομολογηθεί περαιτέρω μεταρρυθμίσεις του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης που στοχεύουν στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού, μεταξύ άλλων, με την προώθηση της δίκαιης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας.
- (12) Το υψηλό επίπεδο ανεργίας, η ανεπαρκής αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού και η ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας και της παραγωγικότητας του εργατικού δυναμικού παραμένουν σημαντικές προκλήσεις για τη ρουμανική αγορά εργασίας. Η ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών εύρεσης εργασίας και επανεκπαίδευσης παραμένει χαμηλή, παρά τη λήψη ορισμένων μέτρων μικρής κλίμακας. Οι περιορισμένοι πόροι της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης και η έλλειψη μετρήσεων των επιδόσεων δυσχεραίνουν την αποτελεσματική παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών σε άτομα που αναζητούν εργασία, υπηρεσιών στους εργοδότες και την ολοκλήρωση των ενεργών και των παθητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Η Ρουμανία παρουσιάζει υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (17,3% το 2013). Η εκπόνηση εθνικής στρατηγικής για την ενεργό γήρανση με στόχο την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας έχει καθυστερήσει και επί του παρόντος αναμένεται μέχρι τα τέλη του 2014.

- (13) Δεν υπάρχουν διαφανείς κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού με συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων με στόχο τη στήριξη της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας και τη διασφάλιση του εργατικού εισοδήματος με διατηρήσιμο τρόπο.
- (14) Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 2011 η οποία δρομολόγησε ένα μακροπρόθεσμο θεματολόγιο για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα, δεν είναι ακόμη πλήρως λειτουργική, λόγω ανεπαρκών δημοσιονομικών και ανθρώπινων πόρων. Μετά από απότομη παρακμή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά τα τελευταία είκοσι έτη, δρομολογήθηκαν αρκετές μεταρρυθμίσεις και πιλοτικά σχέδια τα τελευταία χρόνια αλλά η διαθεσιμότητα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η σύνδεσή της με την αγορά εργασίας και η συμμετοχή των επιχειρήσεων στη μάθηση στον χώρο εργασίας και σε μορφές μαθητείας παραμένει σε χαμηλό επίπεδο. Εξακολουθεί να υπάρχει αναντιστοιχία δεξιοτήτων για τους αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η σύνδεση μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών κύκλων παραμένει ασθενής, όπως καταδεικνύεται από το υψηλό ποσοστό ανεργίας και από το γεγονός ότι πολλοί απόφοιτοι πανεπιστημίου απασχολούνται είτε σε επαγγέλματα που δεν αντιστοιχούν στην εκπαίδευσή τους, είτε σε θέσεις εργασίας που απαιτούν χαμηλότερα επίπεδα προσόντων. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες δια βίου μάθησης εξακολουθεί να είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ. Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, το οποίο εξακολουθεί να είναι ένα από τα υψηλότερα στην ΕΕ, είναι σήμερα μεγαλύτερο από ό,τι πριν από το 2010 και πλήττει ιδίως τους Ρομά. Η απασχόληση των γυναικών παρεμποδίζεται από την παροχή περιορισμένης πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες παιδικής φροντίδας, ιδίως για παιδιά ηλικίας 0-3 ετών.
- (15) Η μείωση της φτώχειας εξακολουθεί να αποτελεί μείζονα πρόκληση. Παρά τη σχετικά σταθερή κατάσταση της απασχόλησης, τα ακαθάριστα εισοδήματα των νοικοκυριών ακολούθησαν καθοδική πορεία και οι εισοδηματικές ανισότητες αυξήθηκαν. Οι οικογένειες με παιδιά είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες. Σημειώθηκε περιορισμένη μόνο πρόοδος στην επιτάχυνση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα σε εναλλακτική φροντίδα των παιδιών που στερούνται γονικής μέριμνας. Υπάρχει ακόμη μεγάλος αριθμός ατόμων με αναπηρία σε μεγάλα ιδρύματα, ενώ δεν έχουν αναπτυχθεί επαρκώς οι κοινοτικές υπηρεσίες για τα εν λόγω άτομα. Η περιορισμένη απορρόφηση, κάλυψη και επάρκεια των κοινωνικών παροχών εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών παροχών να μειώσουν τη φτώχεια. Η εισαγωγή του ελάχιστου εισοδήματος ένταξης που συνδυάζει τρεις υφιστάμενες κοινωνικές παροχές (το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, το οικογενειακό επίδομα και το επίδομα θέρμανσης) και έχει προγραμματιστεί για το 2015, έχει καθυστερήσει. Η εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την ένταξη των Ρομά άρχισε το 2012, αλλά τα κονδύλια για την υλοποίηση των βασικών σχεδίων δράσης ήταν ανεπαρκή και τα αποτελέσματα είναι περιορισμένα. Η αναθεώρηση της στρατηγικής και η εφαρμογή των αναθεωρημένων σχεδίων δράσης έχουν καθυστερήσει.
- (16) Η περιορισμένη ικανότητα της δημόσιας διοίκησης να αναπτύσσει και να εφαρμόζει πολιτικές εξακολουθεί να αποτελεί κύρια πρόκληση για τη Ρουμανία, καθώς παρεμποδίζει τη συνολική ανάπτυξη της χώρας, το επιχειρηματικό περιβάλλον και την ικανότητα για δημόσιες επενδύσεις, ενώ δεν επιτρέπει την παροχή δημόσιων υπηρεσιών επαρκούς ποιότητας. Οι διαρθρωτικές αιτίες που οδήγησαν σε χαμηλή διοικητική ικανότητα αναλύθηκαν το 2013. Βάσει της εν λόγω ανάλυσης,

ετοιμάζεται επί του παρόντος στρατηγική για την περίοδο 2014-20, με στόχο την ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τα μέσα του 2014.

- (17) Παρόλο που πραγματοποιήθηκε σημαντική πρόοδος, το ποσοστό απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ παραμένει ένα από τα χαμηλότερα στην ΕΕ. Τα μονίμως αδύναμα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και οι πρακτικές των δημοσίων συμβάσεων ενδέχεται να έχουν αρνητική επίπτωση στην κατάρτιση της επόμενης γενιάς προγραμμάτων και στην υλοποίησή τους. Η νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις πάσχει από αστάθεια και έλλειψη συνοχής. Το θεσμικό πλαίσιο που χαρακτηρίζεται από πολλούς παράγοντες και συχνά επικαλυπτόμενες αρμοδιότητες δεν διαθέτει τα μέσα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων και την παροχή κατάλληλης καθοδήγησης στις αναθέτουσες αρχές. Η διαφθορά και η σύγκρουση συμφερόντων εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας για τις αναθέτουσες αρχές. Μέχρι τα τέλη του 2014 αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία ένα σύστημα εκ των προτέρων ελέγχων στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων.
- (18) Η χαμηλή ποιότητα των κανονιστικών ρυθμίσεων και η έλλειψη διαφάνειας και προβλεψιμότητας του κανονιστικού πλαισίου συνιστούν εμπόδια για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Οι διαδικασίες εφοδιασμού με ηλεκτρικό ρεύμα, η διεκπεραίωση των οικοδομικών αδειών και η πληρωμή φόρων εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από πολυπλοκότητα. Τα ασαφή δικαιώματα κυριότητας γης συνιστούν μία ακόμη πρόκληση για το επιχειρηματικό περιβάλλον της Ρουμανίας, καθώς λιγότερο από το 50% των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων ακίνητης περιουσίας καταχωρίζονται στο κτηματολόγιο και μόνο περίπου το 15% των αρχείων ακίνητης περιουσίας επαληθεύονται και καταχωρίζονται ψηφιακά. Η Ρουμανία έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τη βελτίωση της ποιότητας, της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητας του ρουμανικού δικαστικού συστήματος, καθώς και την καταπολέμηση της διαφθοράς, αλλά τα εν λόγω θέματα εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας για επιχειρήσεις που αναζητούν αποτελεσματικούς μηχανισμούς προσφυγής. Σε πολιτικό και διοικητικό επίπεδο εκδηλώνεται ακόμη ισχυρή αντίδραση σε μέτρα σχετικά με την ακεραιότητα και την καταπολέμηση της διαφθοράς.
- (19) Η ρύθμιση των τιμών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας για βιομηχανικούς πελάτες έληξε το 2013 και έχει ξεκινήσει η σταδιακή κατάργηση της ρύθμισης των τιμών του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας. Η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια στη διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων στους εν λόγω τομείς αποτελούν σοβαρή πρόκληση. Η ελευθέρωση των τιμών της ενέργειας αναμένεται να δημιουργήσει κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, παρόλο που χρειάζονται συγκεκριμένα μέτρα και κινητοποίηση πόρων για την περαιτέρω βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στους τομείς των κατοικιών, της τηλεθέρμανσης, της βιομηχανίας και των αστικών μεταφορών. Η ενσωμάτωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου της Ρουμανίας στις αγορές της ΕΕ δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και παραμένουν σημαντικοί φραγμοί για την υλοποίηση των διασυνοριακών συνδέσεων για το φυσικό αέριο οι οποίες θα συνέβαλαν στην ενίσχυση της διαφοροποίησης των πηγών εφοδιασμού.
- (20) Η ανεπαρκώς ανεπτυγμένη βασική υποδομή μεταφορών εξακολουθεί να αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη στη Ρουμανία. Η μεγάλη ανάπτυξη του στόλου οχημάτων και η χαμηλή ποιότητα οδικών υποδομών συνιστούν εμπόδιο για τις επιχειρήσεις και την οικονομία. Η κακή συντήρηση του σιδηροδρομικού δικτύου έχει επηρεάσει την ασφάλεια και την αξιοπιστία. Οι εμπορευματικές μεταφορές στις

εσωτερικές πλωτές οδούς εξακολουθούν να είναι πολύ κατώτερες των υφιστάμενων δυνατοτήτων, ιδίως στον Δούναβη. Η αναποτελεσματικότητα και η αδιαφανής διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων στον τομέα των μεταφορών εμποδίζουν την ανάπτυξη των υποδομών δικτύων.

- (21) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε συνολική ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ρουμανίας. Εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης, καθώς και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Έλαβε υπόψη όχι μόνο τη χρησιμότητά τους για την άσκηση διατηρήσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Ρουμανία, αλλά και το κατά πόσο συνάδουν με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις που διατυπώνει στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1 έως 8 κατωτέρω.
- (22) Βάσει της παρούσας αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης της Ρουμανίας και η γνώμη του⁶ αντικατοπτρίζεται ιδίως στη σύσταση 2 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Ρουμανία να αναλάβει δράση κατά την περίοδο 2014-2015 προκειμένου:

1. Να εφαρμόσει το πρόγραμμα χρηματοδοτικής ενίσχυσης ΕΕ/ΔΝΤ ανταποκρινόμενη πλήρως στους όρους πολιτικής που περιλαμβάνονται στο μνημόνιο συμφωνίας της 6ης Νοεμβρίου 2013 και στα μεταγενέστερα συμπληρώματά του, το οποίο συμπληρώνει και στηρίζει την εφαρμογή των εν λόγω ειδικών ανά χώρα συστάσεων.
2. Να εφαρμόσει τη δημοσιονομική στρατηγική για το 2014, να ενισχύσει σημαντικά τη δημοσιονομική προσπάθεια για να διασφαλίσει την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου το 2015 σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών και όπως αντικατοπτρίζεται στο πρόγραμμα σύγκλισης του 2014, ιδίως προσδιορίζοντας τα υποκείμενα μέτρα και παραμένοντας εντός του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου στη συνέχεια. Να βελτιώσει την είσπραξη φόρων εξακολουθώντας να εφαρμόζει μια σφαιρική στρατηγική φορολογικής συμμόρφωσης και εντείνοντας τις προσπάθειες μείωσης της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ. Να καταπολεμήσει την αδήλωτη εργασία. Να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση στα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα με δημοσιονομικά ουδέτερο τρόπο. Να ολοκληρώσει τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος που ξεκίνησε το 2010 εξισώνοντας τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών.
3. Να εντείνει τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγείας, με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας και της πρόσβασης, μεταξύ άλλων για άτομα που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και σε απομακρυσμένες και απομονωμένες κοινότητες. Να αυξήσει τις προσπάθειες περιορισμού των άτυπων πληρωμών, μεταξύ άλλων μέσω καλής διαχείρισης και συστημάτων ελέγχου.
4. Να ενισχύσει ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας και την ικανότητα του Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης. Να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στη δραστηριοποίηση των μη καταχωρισμένων νέων. Να ενισχύσει τα μέτρα για την προώθηση της απασχολησιμότητας των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Να θεσπίσει, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού με διαφάνεια, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές συνθήκες και τις συνθήκες στην αγορά εργασίας.

⁶ Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

5. Να βελτιώσει την ποιότητα και την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τη μαθητεία, την τριτοβάθμια εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση και να τις προσαρμόσει στην αγορά εργασίας. Να εξασφαλίσει καλύτερη πρόσβαση στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα.
6. Για την άμβλυνση της φτώχειας, να αυξήσει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών παροχών, ιδίως για παιδιά, και να συνεχίσει τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας ενισχύοντας τους δεσμούς του με μέτρα ενεργοποίησης. Να εντείνει τις προσπάθειες εφαρμογής των προβλεπόμενων μέτρων για την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά στην αγορά εργασίας, να αυξήσει τη σχολική φοίτηση και να μειώσει την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μέσω μιας συνεργατικής προσέγγισης και ενός ισχυρού μηχανισμού παρακολούθησης.
7. Να εντείνει τις προσπάθειες ενίσχυσης της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης, ιδίως βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα, τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων, τα εργαλεία λήψης αποφάσεων και τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, καθώς και βελτιώνοντας τη διαφάνεια, την ακεραιότητα και τη λογοδοσία. Να επιταχύνει την απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ, να ενισχύσει τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και να βελτιώσει την ικανότητα στρατηγικού προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένου του πολυετούς δημοσιονομικού στοιχείου. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις που εξακολουθούν να υπάρχουν στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Να συνεχίσει να βελτιώνει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος, να καταπολεμά τη διαφθορά σε όλα τα επίπεδα και να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων.
8. Να προωθήσει τον ανταγωνισμό και την αποτελεσματικότητα στους κλάδους της ενέργειας και των μεταφορών. Να επιταχύνει τη μεταρρύθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης των κρατικών επιχειρήσεων στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών και να αυξήσει την αποτελεσματικότητά τους. Να βελτιώσει και να εξορθολογήσει τις πολιτικές ενεργειακής απόδοσης. Να βελτιώσει τη διασυνοριακή ολοκλήρωση των ενεργειακών δικτύων και να καταστήσει δυνατή την αντίστροφη ροή φυσικού αερίου στις διασυνδέσεις φυσικού αερίου, αντιμετωπίζοντάς την ως θέμα προτεραιότητας.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*